

ЗАХТЕВ

за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на
животну средину пројекта

Јагодина 01.11.2022. године

„ГРАДЊА РАЈА“ д.о.о. Багдан

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

САДРЖАЈ

1. ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА
2. ОПИС ЛОКАЦИЈЕ
 - а) Постојеће коришћење земљишта
 - б) Регенеративни капацитет природне средине
 - в) Апсорбциони капацитет природне средине
3. ОПИС КАРАКТЕРИСТИКА ПРОЈЕКТА
 - а) ВЕЛИЧИНА ПРОЈЕКТА (СА ОПИСОМ ФИЗИЧКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОБЈЕКТА И ПРОИЗВОДНОГ ПОСТУПКА)
 - б) МОГУЋЕ КУМУЛИРАЊЕ СА ЕФЕКТИМА ДРУГИХ ПРОЈЕКТА
 - в) КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И ЕНЕРГИЈЕ
 - г) СТВАРАЊЕ ОТПАДА
 - д) ЗАГАЂИВАЊЕ И ИЗАЗИВАЊЕ НЕУГОДНОСТИ
4. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ АЛТЕРНАТИВА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМАТРАО
5. ОПИС ЧИНИЛАЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КОЈИ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНИ УТИЦАЈУ
6. ОПИС МОГУЋИХ ЗНАЧАЈНИХ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
7. ОПИС МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА, СМАЊЕЊА ИЛИ ОТКЛАЊАЊА СВАКОГ ЗНАЧАЈНОГ ШТЕТНОГ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
8. ПОДАЦИ О МОГУЋИМ ТЕШКОЋАМА
9. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА И ДРУГА ДОКУМЕНТАЦИЈА
10. Упитник уз захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину

ПОДАЦИ УЗ ЗАХТЕВ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ ЗАХТЕВА

1.	Назив фирме	Грађевинском предузећу „ГРАДЊА РАЈА“ доо Багрдан
	Скраћени назив	ГРАДЊА РАЈА
2.	Адреса и седиште	Багрдан
3.	Број телефона	063 604763
4.	Број факса	
5.	Е-mail	
6.	Порески идентификациони број	103011149
7.	Матични број	17505289
8.	Шифра делатности	0812
9.	Банка и број текућег рачуна	
10.	Број потврде и извршеном евидентирању за ПДВ	
11.	Регистар привредних субјеката	
12.	Овлашћено лице/контакт особа	Јелена Стојановић

2. ОПИС ЛОКАЦИЈЕ

Инвеститор, Грађевинско предузеће „ГРАДЊА РАЈА“ доо Багрдан, из Багрдана, планира да врши експлоатацију речног наноса на делу к.п. бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, у својини и закупу инвеститора, у складу са Генералним пројектом уређења Велике Мораве, од ушћа у Дунав до састава Западне и Јужне Мораве и Правилником о утврђивању плана вађења речних наноса, као и датим условима од стране Завода за заштиту природе Србије. Експлоатација се врши у циљу уређења водотока и заштите од штетног дејства вода, односно побољшања водног режима и спречавања ерозије обале реке Велике Мораве. Како третиране парцеле леже на великим наслагама веома квалитетног песка и шљунка, а предузећу „ГРАДЊА РАЈА“ д.о.о. из Багрдана је потребан материјал искључиво за сопствене потребе, то је и био разлог да се на овој локацији отвори експлоатационо поље.

Површина експлоатационог поља износи 2.613,00 m².

Експлоатационо поље је одређено почетном и завршном координатом стационаже, и то:

Тачка	Y	X
1	7515695.04	4883392.53
2	7515726.80	4883390.44
3	7515734.16	4883390.36
4	7515721.41	4883361.27
5	7515723.92	4883346.86
6	7515723.96	4883336.27
7	7515729.09	4883332.45
8	7515711.10	4883332.81
9	7515679.01	4883336.77
10	7515667.48	4883337.89
11	7515670.35	4883344.03
12	7515678.09	4883360.23
13	7515691.69	4883387.67

Макролокација

За потребе израде ове техничке документације обрађени су подаци из пописа становништва у периоду од 1971-2002. (пописи 1971, 1981, 1991 и 2002.) године. Анализирани су подаци о броју становника. У табели 1 дат је приказ кретања укупног броја становника у општини, у периоду 1948-2002. године, на основу званичних резултата пописа становништва.

Табела 1

Ред. број	Подручје	Укупан број становника							
		по методологији ранијих пописа				по мет.поп.2002г.		индекси броја ста.	
		1971.г	1981.г.	1991.г.	2002.г.	1991.г.	2002.г.	ран. поп. 02/91	мет.2 002 02/91
	Општина Свилајнац	34.256	34.888	33.136	33.097	26.738	25.511	99,9	95,4
1.	Бобово	2.502	2.379	2.265	2.218	1.623	1.349	97,9	83,1
2.	Бресје	521	488	373	330	287	230	88,5	80,1
3.	Војска	1.488	1.421	1.345	1.256	1.159	1.050	93,4	90,6

„ГРАДЊА РАЈА“ д.о.о. Багрдан

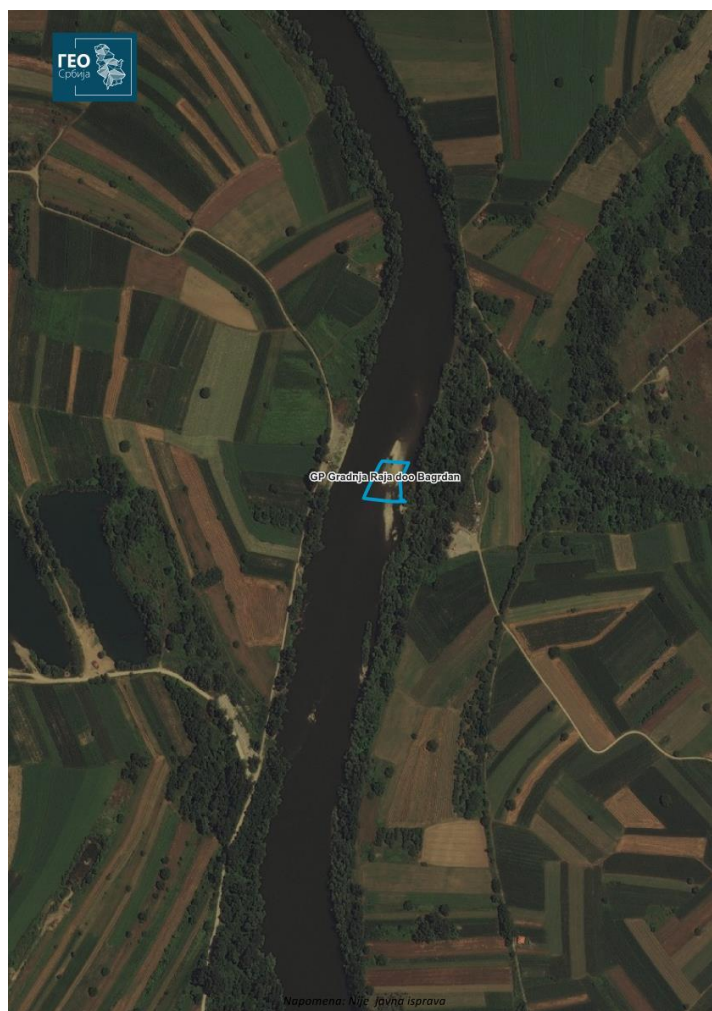
4.	Врлане	447	416	385	372	249	180	96,6	72,3
5.	Гложане	1.732	1.630	1.427	1.325	1.143	1.017	92,9	89,0
6.	Грабовац	1.781	1.699	1.539	1.481	1.105	1.012	96,2	91,6
7.	Дубље	1.760	1.615	1.630	1.532	1.175	1.050	94,0	89,4
8.	Дубница	1.044	963	831	850	694	607	102,3	87,5
9.	Ђуринац	543	499	421	412	321	309	97,9	96,3
10.	Купиновац	652	583	541	531	424	386	98,2	91,0
11.	Кушиљево	3.783	3.549	3.247	3.056	2.753	2.569	94,1	93,3
12.	Луковица	860	933	938	1.029	797	778	109,7	97,6
13.	Мачевац	411	394	355	372	247	217	104,8	87,9
14.	Проштинац	508	493	463	446	312	254	96,3	81,4
15.	Радошин	879	894	805	762	628	550	94,7	87,6
16.	Роанда	1.099	1.097	1.001	1.003	669	572	100,2	85,5
17.	Роћевац	700	656	601	523	445	356	87,0	80,0
18.	Свилајнац - град	7.762	9.340	9.622	10.497	8.568	9.395	109,1	109,7
19.	Седларе	1.212	1.178	1.076	954	819	690	88,7	84,2
20.	Суботица	1.231	1.292	1.256	1.241	911	757	98,8	83,1
21.	Тропоње	1.545	1540	1.371	1.332	1.017	901	97,2	88,6
22.	Црквенац	1.796	1.829	1.644	1.575	1.392	1.282	95,8	92,1

Насеље Војска у Србији у општини Свилајнац, припада поморавском округу. Према попису из 2002.године примећен је пад броја становника.

Како постоји знатна удаљеност предметног пројекта од насељеног места, могућност значајнијег утицаја је изузетно мала.

Макролокација

Путна мрежа са ширим окружењем

Микролокација

Локација спруда налази се на прелазној деоници између два израђена просека на Великој Морави током шездесетих година прошлог века, на десној обали у кориту реке Велике Мораве. Спруд се налази низводно од viseћег моста у Багрдану. Само речно корито на овом потесу је стабилно и

експлоатација материјала је оправдана, како не би дошло до формирања већих спрудишта која могу да изазову шетање матице по кориту водотока и оштећење леве обале реке. На основу свега наведеног, локација која је предмет захтева, представља пожељну локацију за вађење речног наноса, с обзиром да се овим радовима утиче на очување стабилности конкавне обале и побољшава водни режим. Интерес експлоатације речних наслага са ове локације је побољшање режима течења у минор кориту реке и не планира се извођење радова у кориту (преграђивање и слично).

Деоница која је предмет захтева за вађење речног наноса нема изграђених заштитних водних објеката обухваћених Оперативном планом за одбрану од поплава.

Експлоатационо поље се налази у минор кориту реке лоцирано уз десну обалу реке до кога се може прићи механизацијом приступним пољским путем.

Интерес експлоатације речних наслага са ове локације је побољшање режима течења у минор кориту реке, тако да никакви радови у кориту неће бити изведени (преграђивање и слично).

На основу свега наведеног, локација која је предмет захтева, представља пожељну локацију за вађење речног наноса, с обзиром да се овим радовима смањују негативни ерозивни процеси, односно утиче на очување стабилности конкавне обале и побољшава водни режим.

Како третиране парцеле леже на великим наслагама веома квалитетног песка и шљунка, а предузећу ГП „ГРАДЊА РАДА“ доо Багрдан је потребан материјал искључиво за сопствене потребе, то је и био разлог да се на овој локацији отвори експлоатационо поље.

Експлоатација шљунка из корита водотока, вршиће се класичном методом употребом багера са повлачном кашиком и директним утоваром у возило. Пре експлоатације није потребно вршити ископ муљевитог материјала, јер је шљунак на спруду чист и доброг квалитета.

У погледу комуникација, ова локација има повољан положај у односу на постојеће саобраћајнице. Повезана је квалитетним насутим путем у дужини од око 1.500 m са насељем Војска.

Оваквим начином експлоатације корито се шири сукцесивно и враћа у протицајни профил, довољног капацитета да може пропусти предвиђену количину воде, леда и наноса.

Експлоатација речног наноса, вршиће се у обиму и начину којим ће се обезбедити очување, односно побољшање водног режима, стабилност обала и заштита водних грађевина. Експлоатацијом се неће ићи испод коте „талвега“, као ни изнад коте нивоа средње воде на предметном потезу. У подужном правцу, вађење наноса ће се вршити у смеру низводног профила ка узводном, а у попречном правцу у смеру од матице тока према обали.

Експлоатационо поље се простира на кастарској парцели бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, у својини инвеститора.

„ГРАДЊА РАЈА“ д.о.о. Багрдан

Република Србија
Општина Свилајнац
К.о.Војска

ТОПОГРАФСКИ ПЛАН
снимак сјруга ГРАДЊА РАЈА

Дешални лист бр.14

Обраба

Размера 1:1000

Израдио:
ГЕО М&Б доо

Сл.1. Шира локација експлоатационог поља

Осетљивост животне средине у датим географским областима које могу бити изложене штетном утицају пројекта а нарочито у погледу:

а) Постојеће коришћење земљишта

Експлоатационопоље се простире се на кп.бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, површине 2.613,00 m². Парцеле су у својини инвеститора. Спруд је дужине око 71м, који се појављује при нижим водостајима.

б) Регенеративни капацитет природне средине

Природни ресурси су опште добро и заједничко богатство. Њихово коришћење, привредна примена и економско вредновање треба да буду плански усмерени и наменски контролисани. Без обзира на врсту, структуру и појединачне количине, они су основ за предстојећи привредни и економски развој сваке земље, тако и Србије. Наравно, постоји и део природних ресурса који мора остати изван економских и привредних токова и који треба да буде сачуван за будуће генерације, а то посебно важи за оне ресурсе који се тешко обнављају и необновљиве природне ресурсе.

Према трајању, природни ресурси могу бити:

- необновљиви ресурси (минералне сировине)
- **обновљиви ресурси** (земљиште, воде, флора, и фауна на копну и мору, као и неки неметали нпр. **шљунак и песак**, као и морске соли)

Такође, изузетно је значајна и обновљива енергија, јер се обнавља приближно истом брзином којом се експлоатише.

Коришћење обновљивих енергетских извора је од изузетног значаја за сваку земљу. Значај се огледа у штедњи необновљивих енергетских извора и заштита животне средине.

Управљање речним наносом и његово коришћење захтева плански приступ, у коме се тежи заштити водних тела која су формирана у речном наносу, очувању екосистема и амбијенталних карактеристика речних токова, при чему треба имати у виду и да су песак и шљунак потребни уграђевинарству и да имају привредни значај у Републици Србији.

Са тим у вези, експлоатација је дозвољена искључиво уколико се изводи према пројектима, којима треба да буду функционално усаглашени са пројектима регулација река, уз неопходно одобрење надлежних водопривредних организација и планско регулисање урбанистичким актом локалне самоуправе.

Намера Носиоца пројекта је да експлоатацију речног наноса спроводи у складу са законском регулативом и планским документима, уз поштовање прописаних услова и мера, чиме ће се спречити значајнији негативни утицаји активности на животну средину.

Предметна локација на којој се планира експлоатација, представља подручје без великих емитера загађујућих материја, нема индустријских објеката. У близини вршења ископа неће бити објеката у којима ће се обављати производња у ужем смислу.

С обзиром на горе наведене чињенице, очигледно је да животна средина још има довољан регенеративни капацитет на овом локалитету, при релативно малом доприносу „полуаната“, може сама да реагује и да се регенерише без додатних интервентних мера.

в) Апсорпциони капацитет природне средине

На простору експлоатационог поља не врше се систематска осматрања и праћења квалитета животне средине, тако да се не може са сигурношћу говорити о осетљивости и капацитету предметног подручја са аспекта заштите животне средине. Када је реч о квалитету ваздуха, као главни извори загађења на предметној локацији јавља се саобраћај. Са друге стране, активности вађења речног наноса и пољопривредне активности у околини предметне локације, изазвале су значајан утицај на животну средину који се огледа у трајним променама екосистема и приобаља реке Велике Мораве.

Као што се из предходног поглавља може видети, животна средина има одређени апсорпциони капацитет да прихвати ограничене количине загађујућих материја. Утицај на квалитет животне средине произилази углавном од аеро загађења, које потиче од моторних возила са околних саобраћајница.

Овај утицај није лимитирајући нити има посебног значаја при реализацији предметног пројекта.

3. ОПИС КАРАКТЕРИСТИКА ПРОЈЕКТА

НАЗИВ ПРОЈЕКТА : Експлоатација песка и шљунка са спруда уз десну обалу, у кориту реке Велике Мораве, на приближној стационажи од km 116+195 до km 116+266 по Генералном пројекту уређења Велике Мораве, од

ушћа у Дунав до састава Западне и Јужне Мораве, на делу к.п. бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајна.

а) ВЕЛИЧИНА ПРОЈЕКТА (СА ОПИСОМ ФИЗИЧКИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОБЈЕКТА И ПРОИЗВОДНОГ ПОСТУПКА)

Технички опис планиране експлоатације шљунка и песка подразумева

- одређивање границе захвата – стационажу
- планиране дубине ископа
- ситуациони план локације
- број запослених и радно време
- материјални биланс

Прегледна ситуација

На основу издатих водних услова, извршено је геодетско снимање у зони експлоатације и формирана подлога за дефинисање техничког решења.

Поред елемената потребних за пројектовање у протоколу о обележавању трасе, дате су и координате и контуре експлоатационог поља положајно и висински. Тако да се може сматрати да се процес експлоатације одвија у самом водотоку на к.п.бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, чији је корисник инвеститор, на стационажи од km 116+195 до km 116+266, по Генералном пројекту уређења Велике Мораве.

Дубина ископа је одређена на основу урађеног подужног профила, водећи рачуна да нивелета ископа се налази изнад линије „талвега“ као услова из решења ЈВП“Србијаводе“.

Према исказницама количина које се могу очекиват уз стални пронос наноса на овој деоници, може се очекивати 6.000,00 m³.

На локацији ће бити запошљено 2 радника, од којих ће један опслуживати багер са повлачком кашиком и возач камиона за превоз до сепарације предузећа.

За потребе контроле и надзора биће упошљено 2 чувара са 24-сатним радним временом.

Од објеката на локацији биће постављена камп приколица, за смештај радника и чувара и мобилни WC.

Електрична енергија није потребна, јер се рад на ископу ради само дању, док се чуварску службу користи акумулаторска сијалица.

ТЕХНОЛОШКИ ПРОЦЕС

Експлоатација шљунка из корита водотока, вршиће се класичном методом упоробом багера са повлачком кашиком и директним утоваром у возило. Пре експлоатације није потребно вршити ископ муљевитог материјала, јер је шљунак на спруду чист и доброг квалитета.

Ископани материјал се транспортује са спруда утоваром у камионе на депонију инвеститора, која је удаљена око 5,0 км од локације за ископ.

Обавеза Носиоца пројекта је, да редовно плаћа месечну накнаду, а по завршетку експлоатације изврши контролно снимање предметног потеса експлоатационог поља, а у циљу СТВАРНО ИЗВРШЕНИХ КОЛИЧИНА ископа речног наноса са овог потеса. По истом основу Носилац пројекта је дужан непосредно пре истека рока важности водне сагласности извршити потребна контролна снимања експлоатационог поља, у циљу установљавања стварног стања попречних профила уз обраду новог табеларног приказа стварно извршених-извађених количина овог локалитета.

Носилац пројекта је такође дужан да се при експлоатацији речног наноса у потпуности придржава обележених граница експлоатационог поља и експлоатацију врши према урађеној техничкој документацији.

Оваквим начином експлоатације корито се шири сукцесивно и враћа у протичајни профил, довољног капацитета да може пропусти предвиђену количину воде.

б) МОГУЋЕ КУМУЛИРАЊЕ СА ЕФЕКТИМА ДРУГИХ ПРОЈЕКТА

На предметној локацији има сличних делатности, али технолошки процеси немају значајних ефеката по квалитет животне средине тако да ни кумулативни ефекти нису од значаја за даље разматрање.

в) КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И ЕНЕРГИЈЕ

Од природних ресурса се користи шљунак и песак природног порекла са спруда у кориту реке Велике Мораве, на којем је идентификовано налазиште. Шљунак као означени материјал за експлоатацију овим начином и са овакве врсте локалитета је обновљив у релативно кратком периоду.

Од енергената се не користи ни електрична енергија јер се експлоатација врши само за време дневне светлости. У току експлоатације користиће се, гориво за моторе и вода за санитарно-хигијенске потребе доношењем у специјалним бидонима.

г) СТВАРАЊЕ ОТПАДА (СА ПРОЦЕНОМ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА)

Реализацијом предметног Пројекта не настаје чврсти комунални отпад, нити било која друга врст отпада. На локацији ће бити запошљено само 2 радника на машинама и 2 радника на обезбеђењу. ***Комунални отпад који ће се генерисати (отпад од хране и пића), радици ће односити у контејнер на локацију инвеститора удаљеног око 0,3км и даље камионима ЈКП-а на депонију.***

д) ЗАГАЂИВАЊЕ И ИЗАЗИВАЊЕ НЕУГОДНОСТИ (БРСТЕ ЕМИСИЈА КОЈЕ СУ РЕЗУЛТАТ РЕДОВНОГ РАДА ПРОЈЕКТА: загађивање воде, земљишта, ваздуха, емисија буке, вибрација, светлости, непријатних мириса, радијација и сл.)

ЗАГАЂИВАЊЕ ВОДЕ

Загађивање површинских токова активностима на локацији је искључиво у случају акцидентних ситуација, и то проциравањем горива из ангажоване механизације. С обзиром да се ради о свега две радне машине које ће истовремено бити на локацији (багер и камион), мала је вероватноћа дешавања ових појава.

Обим утицаја па и саме последице удесне ситуације су занемарљиве, чак и у случају удеса. Како су радници који рукују машинама увек присутни у близини машина, увек могу интервенисати у случају акцидента, као и да обуставе радове. ***Загађивање подземних вода је скоро немогуће из разлога што се гориво, потрбно за рад машина складишти само у резервоаре самих машина.***

У близини локације не постоје изворишта водоснабдевања, како она у функцији, тако ни она потенцијална.

ЗАГАЂИВАЊЕ ЗЕМЉИШТА

Из истих разлога који су наведени у оквиру „загађивања воде“ мала је вероватноћа да дође до загађивања земљишта.

ЗАГАЂИВАЊЕ ВАЗДУХА

У редовном раду и активностима, које ће се одвијати на локацији, емисија продуката сагоревања горива у радним машинама је занемарљива у односу на емисију са оближњих градских саобраћајница.

БУКА И ВИБРАЦИЈА

Бука коју стварају наведене радне машине у једновременом раду, може достићи и 95dB(A) у пуном раду. Међутим овај ниво буке експоненцијално опада са удаљавањем од извора, а с обзиром на велику удаљеност најближе настањених објеката, повећање нивоа буке на микролокалитету није од значаја за окружење.

СВЕТЛОСТ, ТОПЛОТА И РАДИЈАЦИЈА

Емисија светлости, топлоте и радијације се не очекује у редовном раду, као ни у удесним ситуацијама.

РИЗИК НАСТАНКА УДЕСА

Радни процес на експлоатацији речних наноса покривен је прописима из области заштите на раду, против пожарне заштите и заштите животне средине, који се морају доследно примењивати. Ризик од удеса процењује се на основу вероватноће настанка удеса и процене могућих последица.

Вероватноћа настанка пожара и експлозија је мала. Пожар који може настати у границама локације пројекта услед паљења отвореним пламеном, по размери би био оријентисан на место настајања, са малом вероватноћом да се прошири изван пројекта. Постоји могућност изношења пожарних гасова на веће удаљености под утицајем ваздушних струјања, али услед емисије могућност трајног нарушавања квалитета ваздуха изостаје. Последице по живот и здравље људи могу бити значајне. На основу наведеног, ризик од настанка пожара и експлозија квалификован је као мали ризик (II) и прихватљив ризик.

Вероватноћа испуштања опасних материја у воду је средња. Могуће последице по животну средину и здравље људи, обзиром на количине коришћених полутаната, су занемарљиве. Ризик од испуштања опасних материја у земљиште и воде квалификован је као мали (II) и прихватљив ризик.

Вероватноћа неконтролисаних емисија гасова у ваздух, преваходно угљен монооксида, је мала, а могуће последице по живот и здравље људи и животну средину су занемарљиве. Ризик од неконтролисаних емисија гасова у ваздух квалификован је као занемарљив (I) и прихватљив ризик.

4. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ АЛТЕРНАТИВА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМАТРАО

Алтернативе са аспекта погодне локације нису разматране од стране Носиоца пројекта, јер локација припада зони која је управо и предвиђена за експлоатацију минералних сировина.

Одлучујући фактори за детерминисање пројектног решења експлоатације речног наноса на предметној локацији у К.О.Војска, општини Својново:

- Геологија подручја, геолошки потенцијал и обновљивост резерви на потезу експлоатације,
- Квалитет материјала,
- Услови за експлоатацију материјала,
- Постављање кинете багровања на трасу пловног пута ради побољшања карактеристика пловног пута на овој деоници,

- Повезаност депонија материјала пловним путем и њихова повезаност преко више друмских путних праваца са другим деловима Србије и шире,
- Ниска инвестициона улагања,
- Мала површина заузетог водног земљишта,
- Минимална могућност загађења површинских и подземних вода,
- Минимална аеро-загађења,
- Одсуство штетних материја узрочника професионалних обољења,
- Неугрожавање здравља околног становништва,
- Одсуство изворишта водоснабдевања,
- Одсуство посебно заштићених природних и културних добара.

На основу претходних чињеница намеће се закључак да одабрана локација није имала алтернативних решења. Избор машина и уређаја обзиром на захтевани асортиман и капацитет је оптималан. За погон дизел мотора је као погонско гориво изабран еуро дизел као квалитетније и еколошки прихватљивије гориво.

5. ОПИС ЧИНИЛАЦА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ КОЈИ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНИ УТИЦАЈУ

СТАНОВНИШТВО

Једну од битних одлика простора на предметној локацији у смислу одређивања могућих утицаја на животну средину представља карактеристика насељености и људске популације. Ове чињенице свој пуни смисао имају првенствено због потребе да се детаљно истраже могући негативни утицаји на становнике који насељавају предметно подручје.

Шира околина је ретко насељена, а најближе насеље је на довољној удаљености да би било изложено утицају процеса експлоатације предметног пројекта, али ни у ком смислу не треба очекивати посебно изражене утицаје.

Суштина демографске анализе је да предвиди будући развој и кретање становништва, запослености и домаћинства. Метод рада базира се на уобичајеним статистичким поступцима, консултацијама литературе, посебно статистичке грађе. На основу извршене анализе, добио се прегледнији увид у потенцијале и особености насеља и простора.

Село Војска је насеље у Србији у општини Свилајнац у Поморавском округу. Према попису из 2002.године примећен је пад броја становника.

Како постоји знатна удаљеност предметног пројекта од насељеног места, могућност значајнијег утицаја је изузетно мала.

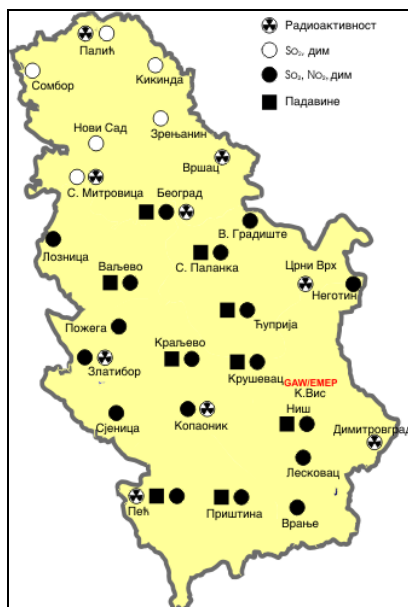
ВАЗДУХ

У Републици Србији, на 18 мерних места, врши се мониторинг квалитета ваздуха мерећи сумпор-диоксид (SO₂), азотове оксиде (NO_x) и чађ. Најближа станица предметној локацији је Ћуприја.

Завод за јавно здравље „Поморавље“ из Ћуприје прати квалитет ваздуха у урбаној средини на два мерна места у коме читава SO₂ и чађ, и хидрометеоролошки завод врши мониторинг квалитета ваздуха мерећи сумпор-

диоксид (SO_2), азотове оксиде (NO_x) и чађ на основу 24-часовног узимања узорака.

Постоје планови за развој мреже аутоматских станица за мониторинг квалитета ваздуха на нивоу Републике Србије, која ће садржати 5 Мапа градских станица, 4 приградске станице, 3 станице на саобраћајницама, 10 индустријских станица, 1 сеоску станицу и 1 позадинску ЕМЕП станицу, где постоји реална основа да Ћуприја буде једно од мерних места. Тренутно се не мере аероседименти, ПАУ, тешки метали и приземни озон, као и специфичне загађујуће материје у репрезентативним подручјима, који се мере на најближој мониторинг станици која се налази у Параћину.

Национална мрежа станица за мониторинг ваздуха и падавина

Анализом података добијених на основу испитивања узорака ваздуха из локалне мреже урбаних станица у току 2008.године и првих девет месеци 2009.године и поређењем са прописаним нормативима као и међусобним резултатима може се констатовати следеће:

У току 2008. и 2009.године, на мерним местима није регистрована концентрација сумпордиоксида преко граничне вредности имисије (ГВИ). Просечна средња годишња вредност сумпордиоксида по мерном месту у 2009.години (на основу узорковања за девет месеци у 2009.години) износи $14,28 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а у 2008.години била је $5,08 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Просечна средња годишња вредност чађи по мерном месту у 2009.години (на основу узорковања за девет месеци у 2009.години) износи $1,75 \mu\text{g}/\text{m}^3$, према $6,685 \mu\text{g}/\text{m}^3$ у 2008.години.

Средња годишња вредност представља статистичку меру изложености популације и зато се и узима за вредновање степена загађености, односно квалитета ваздуха. Према препорукама Светске Здравствене Организације, као и према Правилнику средња годишња вредност за SO_2 и чађ износи $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а за азотазотдиоксид $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Комбиноване вредности ових загађујућих материја преко $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ утичу на обољење од респираторних болести деце испод 6 година. У анализи средње годишње вредности узети су подаци из 2008. и 2009.године.

Средње годишње вредности: чађ, сумпордиоксид, азотдиоксид.

Средња годишња вредност сумпордиоксида ни на једном мерном месту није била преко ГВИ ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Периодичне (зимске) концентрације сумпордиоксида кретале су се у распону од $7,15 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $9,154 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Средња годишња вредност чађи није прелазила преко ГВИ за годишњи просек. Периодичне зимске концентрације чађи нису биле преко годишње ГВИ од ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), на једном од два мерна места. Средње годишње вредности чађи кретале су се у распону од $1,36 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $7,76 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Средња годишња вредност сумпордиоксида и чађи и азотдиоксида за општину Туприја је од граничне вредности имисије прописане Правилником, за настањена подручја (50 односно $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Максимална вредност за сумпордиоксид регистрована је у току априла 2009.године на мерном месту Завода за јавно здравље.

На предметној локацији, загађење ваздуха потиче од сагоревања горива дизел моторима који покрећу багер и камион. У редовном раду и активностима, које ће се одвијати на локацији, емисија производа сагоревања горива у радним машинама је занемарљива.

ВОДЕ

Геолошки састав и морфологија терена подручја општине Свилајнац, условљавају специфичне особине терена. Генерално посматрано, могу се издвојити брежуљкасти и равничарски део.

У равничарском делу урезана су корита река Велике Мораве и Ресаве. У брежуљкастом делу има више сталних и повремених водотокова који се разливају по равници, или су уведени у речне токове. Хидрографска мрежа припада сливу Дунава.

Река Велика Морава протиче западним делом општине Свилајнац. Ширина корита се креће од 100 до 170m .

Река Ресава протиче централним делом општине Свилајнац и то правцем југоисток-северозапад. Површина слива Ресаве износи око 718km^2 . Ширина корита Ресаве се креће од 10 до 50m . Значајније притоке Ресаве су Саставци, Селски, Грабовачки, Купиновачки, Тропоњски, Буљански и Точков поток. У Велику Мораву се уливају Трстена, Булињак и Луди поток.

Ови потоци својим изливањем изазивају поплаве после отапања снега и обилних киша.

Предметна локација је спруд у кориту реке Велике Мораве, на приближној стационажи од км $116+195$ до км $116+266$, рачунајући по Генералном пројекту уређења Велике Мораве који је израдио Институт за водопривреду „Јарослав Черни“.

ЗЕМЉИШТЕ

Насеља на територији општине Свилајнац се налазе на малој надморској висини, од 99m (Кушиљево) до 220m (Проштинац). Насеља имају различите експозиције, али су најзаступљеније јужна и југозападна, а мањим делом северна експозиција. Предметна локација, налази се на надморској висини од $103-105 \text{m}$.

Од укупне површине региона, присојним експозицијама припада око 68% , а осојним 32% . У најнижем висинском појасу има знатно више површина под присојним, осунчаним експозицијама, док се са повећањем висинске зоне

повећавају површине под осојним експозицијама. Највећи део површине општине (око 85%) има нагиб до15%. Основни карактер рељефа на целом простору даје повољне услове за продуктивно подручје општине.

У геолошки састав овог терена улазе седименти терцијара (миоцена и плиоцена), седименти квартара и палеозојски седименти.

Терцијар

Миоценски седименти представљени су пешчарима, глинама, глинцима, глиновитим пешчарима, лапорцима и слојевима угља. Ови слојеви су слатководног и маринског порекла. Заузимају велика пространства и обично су у тесној вези са седиментима плиоцена.

Плиоценски седименти представљени су такође седиментима: глинама, глинцима, глиновитим пешчарима, лапорцима и слојевима угља.

Квартар

Представник ове геолошке периоде је алувијум, заузима велика пространства широм долином Ресаве и доње токове њених левих и десних притока.

Палеозоик

Палеозојски седименти заузимају мала пространства и констатовани су само на једном локалитету – у прикупишту сеоског потока – на потезима Лечиште и Врлански Хум. Представљени су гнајсом и пешчарима

Дуж Велике Мораве и Ресаве формирала се алувијална равна, док се изнад ове равнице дижу брдски терени, на којима се, са порастом надморске висине смењују различити типови земљишта.

На територији општине Свилајнац заступљено је више типова земљишта, што одговара разноврсним орографским условима терена.

Алувијум – алувијум у оподзољавању, алувијална смоница

Смоница - смоница у огајњачавању

Гајњача - гајњача у оподзољавању, гајњача оподзољена, гајњача еродирана,

Скелетоидна и скелетна земљишта.

Сва земљишта на подручју општине Свилајнац могу се сврстати у три групе:

1. Плодна земљишта:

- алувијум
- смоница
- смоница у огајњачавању
- смоница алувијална
- гајњача.

Ова земљишта заузимају површину од 13750ha, односно 42% територије.

Средње плодна земљишта :

- гајњача у оподзољавању
- гајњача оподзољена
- гајњача еродирана
- алувијум у оподзољавању.

Средње плодна земљишта заузимају површину од 18346ha, односно 56% територије.

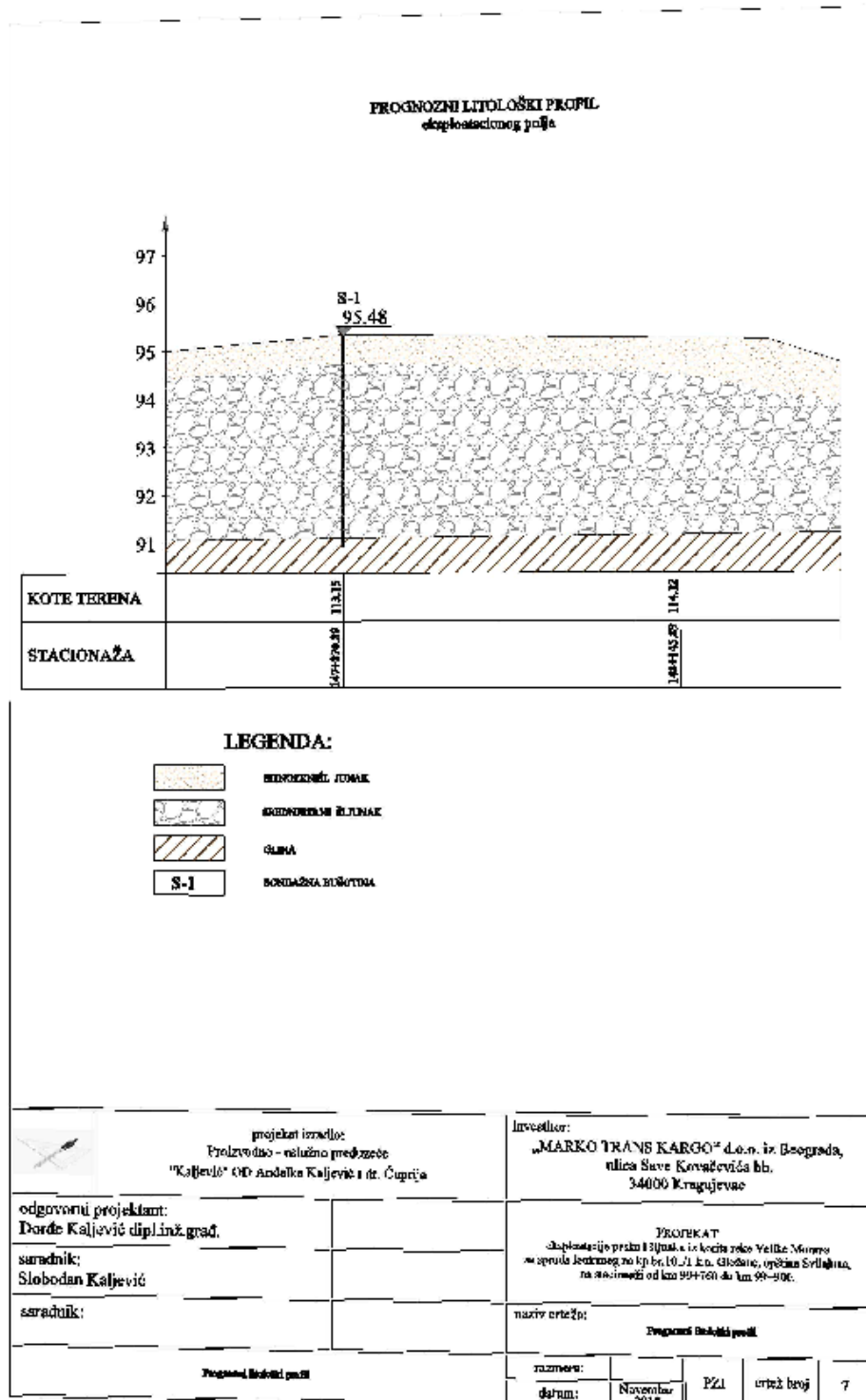
3. Неплодна земљишта:

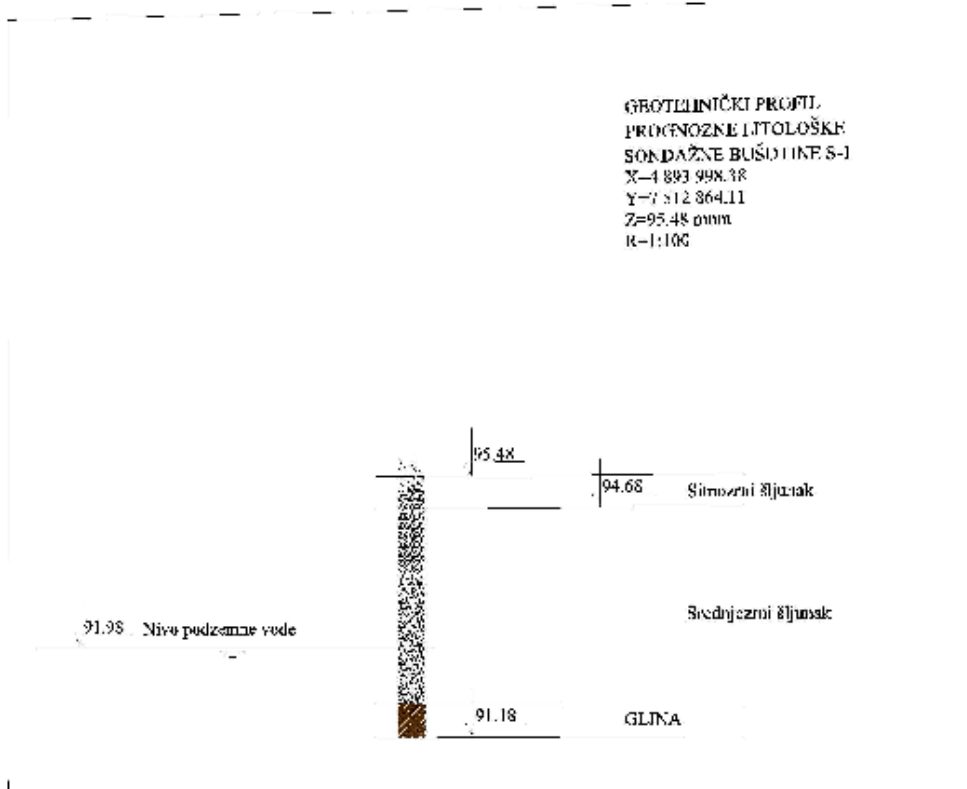
- скелетоидна
- скелетоидна и скелетна.

Ова земљишта заузимају површину од 544ha, односно 2% територије.

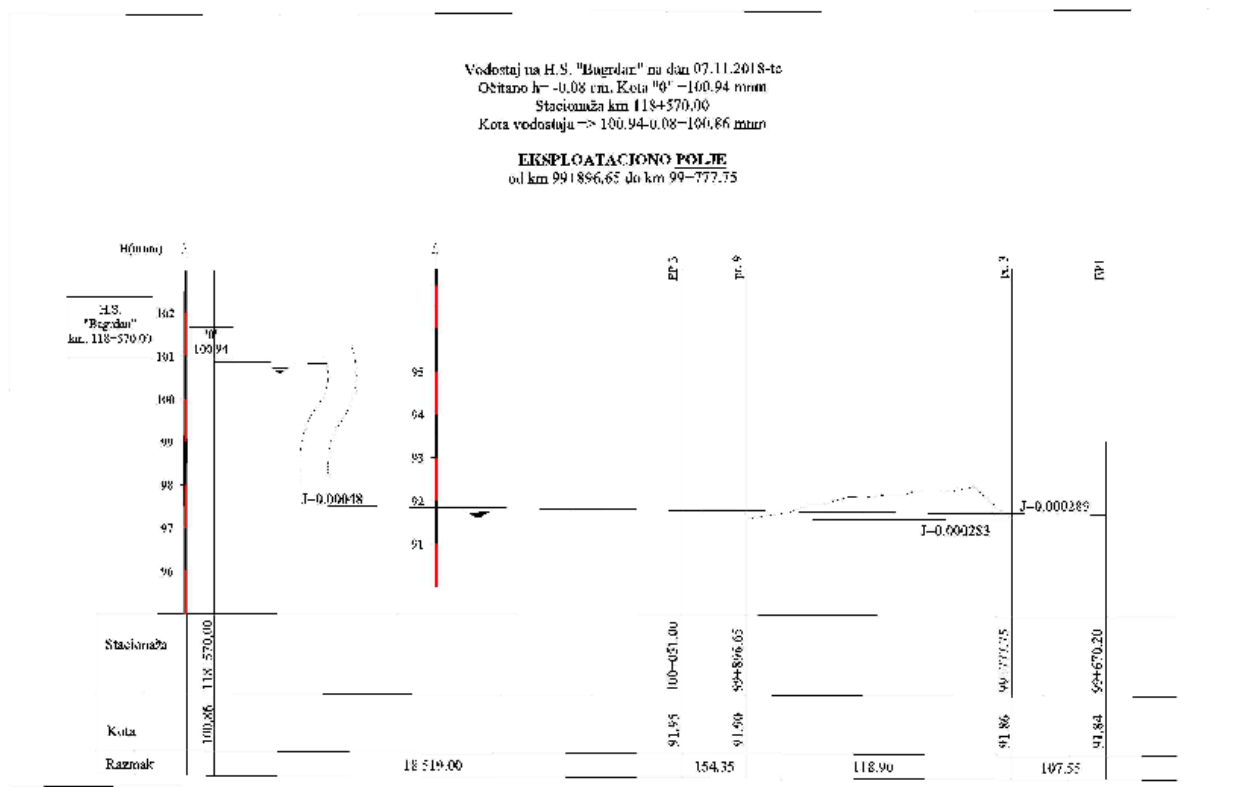
Шљунковити материјал који се налази на овом експлоатационом пољу је доброг квалитета и одговара прописима за бетон, армирани бетон као и за

израду тампонских слојева свих саобраћајница. Гранулација овог материјала дата је у приказу сондажних бушотина.

	projekat izradio: Proizvođači - ukućina proizvođača "Kaljević" OD Anđelka Kaljevića i dr. Čuprija		investitor: „MARKO TRANS KARGO“ d.o.o. iz Beograda, ulica Sveti Kovačevića bb, 34000 Kragujevac		
	odgovorni projektant: Đorđe Kaljević dipl. inž. građ.		PROJEKAT ekshatacije pećke i šljunčane i keramične Velike Mošave na površi lokacionog na k.p. br. 101/1 k.m. 110/100, opština Svrljigac, na rasclonosti od km 99-760 do km 99-500.		
saradnik: Stohodan Kaljević		naredni crteži: Pregledni litošliti presjek		razmera: datum:	
Pregledni litošliti presjek		datum:		November PZI crtež broj 8	

Резултати истражне бушотине на локацији
преузети из Пројекта за експлоатацију песка и шљунка

ФЛОРА И ФАУНА

Као последица јаких антропогених утицаја у прошлости, биљни и животињски свет је врло измењен и деградиран. Главни фактори деградационих утицаја су велика и дуготрајна насељеност територије и коришћење пољопривредног земљишта.

Територија града Пожаревца је, у целини гледано, претежно аграрна и густо насељена територија. Природни биљни свет је замењен пољопривредним културама, а преостали део је осиромашен и деградиран. Тако су поремећена и станишта неких животињских врста.

БИЉНИ СВЕТ

1. Дрвеће

Буква, горски јавор, јавор млеч, клен, бели град, грабић, јасика, бреза, бела врба, ива, дивља крушка, дивља трешња, дивља јабука, брест, ситнолисна липа, крупнолисна липа, храст китњак, храст сладун, цер, бели јасен, црни јасен, брдски брест, смрча, црни бор, бели бор, ариш, боровац.

2. Жбунасте врсте

Јоргован, леска, зова, хајдучка опута, курика, глог, дрен, павит.

3. Приземна флора

Дивља ружа, купина, млечика, бели петолист, зечика, сасе, висибоба, процепак, просинац, димњаче, бујад, навала, влашка салата, коприва, хајдучка трава, кантарион, ванилова трава, матичњак, боквица, камилица, оман, валеријана, медвеђи лук, брадавичак, хоћу-нећу, љубичица, јагода, траве.

ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ

1. Животиње

Јелен, срна, дивља свиња, вук, лисица, шакал, зец, јазавац, ласица, твор, куне, пух, веверица, кртица, слепо куче, ровчица, јеж.

2. Птице

Јастреб, кобац, орао мишар, ветрушка, кукавица, детлић, пољска јаребица, фазан, гавран, ворона, сврака, гугутка, голуб, кос, сеница, славуј, врабац, ластва, бела рода, сова мала, буљина, кукувија.

3. Гмизавци

Шарка, поскок, белоушка, смук, гуштер зидни, гуштер шумски, даждевњак, тритон.

4. Рибе

Беовица, кркуша, бодорка, бабушка, плавац, скобаљ, мрена, деверика, шаран, сом, смуђ, штука, белун, пастрмка, пеш, цверглан, манић, кокељ, црвенперка, чиков.

КЛИМАТСКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ СА МЕТЕОРОЛОШКИМ ПОКАЗАТЕЉИМЉА

Клима подручја је умерено континентална. Како не постоје дуготрајна, приземна сатна мерења нити осматрања, узети су у обзир доступни подаци, (Извор: др С. Стаменковић и мр М. Миличић, Свилајнац – генеза, насеобинска еволуција и геопросторне промене).

С обзиром на то да не постоје метеоролошка мерења температуре ваздуха у Свилајнцу, температура је израчуната на основу расположивих података за Ћуприју и Смедеревску Паланку, као њихова средња вредност (М. Милосављевић, Климатске одлике удолине Велике и Јужне Мораве).

Температура

Лета су топла (21,2оС) а зиме релативно благе (0,7оС). Јесени (12,0оС) су топлије од пролећа (11,3оС). Најхладнији месец је јануар (-0,5оС) а најтоплији јул (27оС). Средња температура ваздуха у вегетационом периоду (април-септембар) је 18,2оС. Температурни прелаз од зиме ка лету и од лета ка зими је уједначен, јер је повећање од марта до маја (10,8оС) и смањење од септембра до новембра (10,8оС) идентично.

Ветар

Подручје Свилајнца се налази под утицајем доминантних ветрова из југоисточног, северозападног и јужног квадранта. Захваљујући Ресави, која својим током пресеца урбану територију, ка граду увек дува ветар који му доноси ваздух споља, што доприноси континуираном и природном „проветравању“ Свилајнца.

Табела 3.

Просечне вредности климатских параметара општине Свилајнац	
Најтоплији месец	јул +27°C
Најхладнији месец	јануар -0.5°C
Просечна годишња температура	+11.5°C
Највлажнији месец	децембар - влажност 79%
Најсувљи месец	септембар - влажност 39%
Просечне годишње падавине	550 l/m ²
Дани преко 25°C	92 дана
Дани јако ниске температуре (испод нуле)	96 дана
Број дана под снегом	34 (највише јануар)
Највише падавина	јун - просек 83 l/m ²
Најмање падавина	фебруар - просек 32 l/m ²
Просечан број сунчаних сати	5.5 h/дан

РЕЛАТИВНА ВЛАЖНОСТ ВАЗДУХА

Релативна влажност ваздуха је највећа у зимским месецима када су температуре ниске, док је у току лета најнижа. Она се креће од 64% до 71%, док је средња вредност притиска водене паре 8,5mm/Hg са амплитудама у јануару од 4mm/Hg до јула од 13,8mm/Hg.

ПАДАВИНЕ

Годишње количине падавина су релативно мале, око 620 мм. То је одлика читавог Поморавља и југоисточног дела Шумадије, коме припада и територија ове општине. Овде је заступљен континентални плувиометријски режим, са најмање падавина у зимском периоду, односно у фебруару и марту, а највише у мају и јуну. Мада је мала годишња количина падавина, њихов месечни распоред је повољан за пољопривреду, јер највише падавина има у пролећним и летњим месецима, односно у периоду најинтензивнијег вегетационог циклуса. У табели 3 дате су средње месечне и средње годишње суме падавина у мм.

Табела 3

МС	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Ђуприја	42	35	37	53	83	68	56	47	46	53	48	51	619
Крушевац	41	35	37	54	82	74	59	46	40	56	55	47	626

С обзиром на мале количине укупних падавина у зимском периоду, мале су и снежне падавине. Средња максимална висина снежног покривача износи око 20 цм, али је његово задржавање мало. Средњи годишњи број дана са снежним покривачем од 10 цм креће се од 20 до 40 дана, а висине од 30 цм не задржава се у просеку дуже од 5 дана.

ОБЛАЧНОСТ И ОСУНЧАВАЊЕ МЕЂУСОБНИ ОДНОС НАВЕДЕНИХ ЧИНИЛАЦА

Укупна годишња сума осунчавања износи 2.068 часова, од тога на период од марта до октобра отпада 1.759 часова или 85% годишње суме, што ово подручје сврстава у област умерене облачности. У јануару је најмање учешће сунчаних часова и износи 65, а највеће је у јулу са 306 часова.

6. ОПИС МОГУЋИХ ЗНАЧАЈНИХ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Експлоатација речног наноса без обзира на све техничке и технолошке карактеристике самог процеса и коришћену опрему може у одређеним ситуацијама представљати извор загађења животне средине.

Први вид могућих последица представљају утицаји и промене које ће се јавити током уређења саме локације који су по својој природи и привременог и трајног карактера. Ови утицаји су последица присуства људи и механизације, као и технологије и организације извођења припремних радова.

Утицаји на животну средину који се јављају као последица редовног рада објекта, односно експлоатације шљунка и песка имају трајни карактер и представљају утицаје посебно значајне са становишта односа према животној средини, односно њеном угрожавању и очувању од даље деградације, као и временској димензији трајања.

На крају ту су и утицаји у ванредним, удесним или акцидентним ситуацијама са својом основном карактеристиком да се јављају у кратком временском интервалу са великим интензитетом.

Успешност сваког решења у домену заштите животне средине подразумева свестрано сагледавање и дефинисање свих категорија наведених утицаја. У том смислу се увек као приоритет поставља обавеза о њиховом дефинисању у односу на основне природне чиниоце (климу, воду, ваздух, тло, флору, фауну, пејзаж) који, гледано кроз призму теорије екосистема, и представљају потпуно уређен и избалансиран саморегулирајући механизам. Могући утицаји изазвани експлоатацијом речног наноса из предметне локације назначени су у наредној матрици.

- Постојање пројекта-неће имати значајних непосредних, посредних, секундарних кумулативних, дугорочних и сталних утицаја на животну средину у редовном раду Пројекта. Ради се о захвату, активне површине 2.610,00 m², на којем се истовремено налазе 2 грађевинска возила, са 2+2 запослена радника (2 су радници на чувању комплекса) и са радом у две смене (док траје обданица). Могућ утицај Пројекта је искључиво у удесним ситуацијама-процуривање горива.
- Коришћење природних ресурса-редован рад Пројекта је управо коришћење шљунка који је природни ресурс.
- Емисија загађујућих материја-се у концентрацијама изнад дозвоњених, не очекује у редовном раду Пројекта. На локалитету ће бити, истовремено, ангажовано две грађевинске радне машине (багер и један камион).

7. ОПИС МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА, СМАЊЕЊА ИЛИ ОТКЛАЊАЊА СВАКОГ ЗНАЧАЈНОГ ШТЕТНОГ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Мере заштите од могућег негативног утицаја експлоатације шљунка, представљају најзначајнији део документа, јер омогућавају надлежном инспекцијском органу контролу и надзор над реализацијом пројекта и евентуалну интервенцију у случају непридржавања дефинисаних законских обавеза и мере заштите животне средине од стране Носиоца пројекта.

Мере које су неопходне за спречавање, смањење и отклањање сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину могу се класификовати на следеће:

7.1 . Опште мере заштите

- 1) При пројектовању и извођењу радова морају се применити решења и мере које ће обезбедити услове за очување земљишта, подземних и површинских вода, поштујући услове заштите природе и ограничење простора за вађење речног наноса дате од стране Завода за заштиту природе Србије;
- 2) Све планиране активности морају бити лоциране ван зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања или изворишта за друге намене;
- 3) Није дозвољено отварање фреатске (слободне) издани;
- 4) Радови на експлоатацији шљунка не смеју угрозити живи свет у реци и њеној инундационој равни;
- 5) Није дозвољено уклањање и угрожавање обалоутврда и других водних грађевина;
- 6) Током извођења радова ниво буке и аерозагађења не сме прећи дозвољене граничне вредности;
- 7) Ангажована механизација и опрема треба да задовољавају критеријуме у погледу дозвољених емисија, како би се негативни утицаји експлоатације свели на најмању меру;
- 8) Комунални и сав остали отпад настао током радова мора бити сакупљан и евакуисан на одговарајући начин, на место које одреде надлежне службе;
- 9) На предметној локацији није дозвољено вршити сервис и ремонтовање машина, средстава и опреме;
- 10) Током спровођења радова потребно је предузети мере за спречавање изливања горива , мазива и других штетних и опасних материја у тло или водоток;
- 11) У случају хаваријског изливања горива, мазива и других опасних и штетних материја, при чему је дошло до загађења земљишта, површинских и подземних вода, Носилац пројекта дужан је да тренутно обустави радове, обавести надлежне институције и предузеће овлашћено за санирање;
- 12) При акцидентном загађењу земљишта, Носилац пројекта је обавезан да у што хитнијем року uklони просуту материју и извршити санацију контаминираних земљишта;
- 13) У случају изливања штетних материја у водоток, потребно је извршити одговарајуће анализе воде и предузети мере санације и заштите живог света реке;
- 14) Забрањено је угрожавање биодиверзитета и геодиверзитета опасним и штетним материјама и средствима, отпадом и грађевинским материјалом на предметном подручју;

15) Приликом извођења радова у радном простору придржавати се правила о противпожарној заштити и примењивати техничке и друге мере заштите на раду, у циљу заштите и безбедности радника;

16) Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошкопетролошке објекте , за које се претпоставља да имају својство природног добра, Носилац пројекта дужан је да обавести Министарство заштите животне средине у року од 8 дана од дана проналаска, као и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;

17) По завршетку радова евентуално настали вишак материјала уклонити са локације, на место одређено од стране надлежне комуналне службе.

7.2 . Мере заштите у току припреме радилишта

1) Радилиште мора да буде видно обележено и на њему морају бити обезбеђени услови

за несметану контролу багеровања;

2) Извођење радова не сме ометати редовно одвијање јавног саобраћаја;

3) За приступ радилишту морају се користити постојећи путеви;

4) Забрањено је било какво испуштање отпадних вода, уља и мазива и делова радне

опреме у реку;

5) Није дозвољена сеча стабала и жбунасте вегетације изван експлоатационог простора;

6) Није дозвољено паљење крчевине и живице дуж међа имања.

7.3 . Мере при припреми локације за депоновани материјал

1) Депоновање материјала из ископа могуће је вршити само на уређеном одлагалишту;

2) Привремено одлагалиште мора бити удаљено бар 50 м од водотока;

3) На микролокацији радова дозвољено је снабдевање горивом и мазивима на простору

који је посебно намењен за то, а који мора бити водонепропустан и опремљен средствима за неутрализацију евентуално проливеденог горива и мазива (сорбентима), заштићен од спирања штетних материја у водоток и земљиште;

4) Јаловину, муљ или други повлатни слој песка и шљунка није дозвољено одлагати у водоток;

5) По завршетку радова извршити ликвидацију радилишта и локацију довести у стање блиско суседном простору.

7.4 . Мере у току рада пројекта

1) У оквиру експлоатационог поља потребно је придржавати се техничких ограничења

прописаних Решењем о издавању водних услова ЈВП „Србијаводе“, као и Предпројектних услова за израду техничке документације за багеровање речног наноса из корита реке;

2) Експлоатација шљунка и песка на предметној локацији мора се изводити на начин и у обиму којим ће се обезбедити очување или побољшање водног режима, стабилност обала и заштита водних грађевина;

3) Експлоатационо поље пројектовати тако да се експлоатацијом не иде испод коте талвега , као ни изнад коте нивоа средње воде на предметном потезу;

4) При вршењу експлоатације није дозвољено изазивање појаве ерозије или угрожавања стабилности обала или речног корита;

5) Нагиби косина и засека морају да обезбеде стабилност вишег терена, односно не смеју да изазову инжењерско-геолошке појаве и процесе;

- 6) У случају појаве великих вода потребно је прекинути радове, уклонити људство и механизацију;
- 7) На предметној локацији није дозвољено вршити сепарацију и друге врсте обраде експлоатисаног материјала;
- 8) Претакање горива у ангажовану механизацију мора се вршити на начин да се избегне изливање горива у водоток и земљиште, на простору обезбеђеном од загађења земљишта и вода, а сав настали отпад при том процесу третирају као опасан отпад и у складу са тим одлагати и депоновати на начин прописан законском регулативом;
- 9) Експлоатација не сме ометати рибарство;
- 10) Извођење радова на експлоатацији и транспорту није дозвољено ноћу;
- 11) Забрањена је употреба светлосних рефлектора и другог вештачког осветљења који би осветљавали шире подручје експлоатационог поља и/или били усмерени према небу;
- 12) Радне екипе не смеју да уништавају или оштећују биљне и животињске врсте или њихова станишта;
- 13) Радне екипе дужне су да се придржавају општих мера заштите, правила о прикупљању и одношењу отпада, правила о заштити на раду и осталих мера прописаних техничком документацијом;
- 14) Планирати употребу машина и опреме изграђених по новим технологијама тако да се могући негативни утицаји на околину сведу на најмању меру;
- 15) При експлоатацији обавеза Носиоца пројекта је да се придржава прибављених Услови Завода за заштиту природе Србије;
- 16) Пројектом дефинисати организацију вађења песка и шљунка са предвиђеним фазама експлоатације , динамичким планом експлоатације по месецима и обрачуном маса које се могу багерovati са локације;
- 17) Обавеза Носиоца пројекта је да редовно и свакодневно води дневник рада о експлоатацији шљунка, са подацима о извађеним количинама, јаловинском материјалу, и потрошњи нормираног материјала;
- 18) Обавеза Носиоца пројекта је да Инспектору за заштиту животне средине учини доступним редовне месечне извештаје о извађеним количинама песка и шљунка;
- 19) Обавеза Носиоца пројекта је да по завршетку експлоатације, у складу са издатом Водопривредном сагласношћу, изврши контролно геодетско снимање експлоатационог поља , и податке о томе достави надлежном органу који је издао Водопривредну сагласност.

Планови и техничка решења заштите животне средине

- По завршеној експлоатацији и уклањању багера, извршиће се осигурање обале сађењем траве и самоникле врбе.

Друге мере заштите животне средине

Друге мере заштите животне средине су мере које предлажу аутору Захтева и које се морају реализовати у домену управљања животном средином на предметној локацији.

- Обезбедити пластичну канту за одлагање комуналног отпада;
- Комунални отпад односити са комплекса свакодневно, после завршетка радног времена;
- Неопходно је редовно комунално одржавање и чишћење контејнера за смештај радника и комплекса;

- Забрањено је било какво спаљивање отпада (чврстог и течног) на комплексу;
- Обавезно је свакодневно вођење евиденције о ископаним и извеженим количинама отквивке и шљунка.

8. ПОДАЦИ О МОГУЋИМ ТЕШКОЋАМА

У току израде овог Захтева, нису констатовани технички недостаци због којих би функционисање Пројекта угрожавало животну средину. Исто тако није утврђено непостојање стручног знања и вештина за пројектовање и примену мера заштите животне средине.

Носилац пројекта, обзиром на делатност, добро је упознат са проблематиком из домена заштите животне средине тако да и то даје гаранцију да ће и планиране активности спроводити на такав начин да проузрокује најмању могућу промену у животној средини, ризик по животну средину и здравље људи.

9. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА И ДРУГА ДОКУМЕНТАЦИЈА

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11- одлука УС и 14/16);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/15);
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-испр., 64/10-одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14 и 14/14);
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, бр. 101/05 и 91/15);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15);
- Закон о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 101/16);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, бр. 112/15);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09, 112/15 и 80/17);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-иср. И 14/16);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закони и 99/11-др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);

- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 14/16);
- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Службени гласник РС“, бр. 36/09);
- Закон о шумама („Службенигласник РС“, бр. 30/10, 93/12 и 89/15);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-одлука УС, 55/14, 96/15-др. закон, 09/16-одлука УС, 24/18, 41/18 и 41/18-др. закон);
- Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16);
- Закон о режиму вода („Службени гласник РС“, бр. 59/98 и 101/05-др. закон);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, број 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о категоризацији железничких пруга („Службенигласник РС“, бр. 115/13);
- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службенигласник РС“, бр. 114/08);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/10);
- Уредба о категоризацији водотока („Службени гласник СРС“, бр. 5/68);
- Уредба о класификацији водотока („Службени гласник СРС“, бр. 5/68);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службенигласник РС“, бр. 24/14);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/12);
- Уредба о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Службенигласник РС“, бр. 88/10);
- Уредба о утврђивању листе категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије за 2014. годину („Службени гласник РС“, бр. 105/15);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр. 111/15);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службенигласник РС“, бр. 75/10);

- Правилник о садржини студије о процени утицаја наживотну средину („Службени гласник РС“, бр. 69/05);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службенигласник РС“, бр. 5/10,47/11, 32/16 и 98/16);
- Правилник о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката, садржини мишљења у поступку издавања водних услова и садржини извештаја у поступку издавања водне дозволе („Службени гласник РС“, бр. 72/17);
- Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службенигласник РС“, бр. 92/08);
- Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и
- Параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, бр. 74/11);
- Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, бр. 33/16);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службенигласник РС“, бр. 72/10);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службенигласник РС“, бр. 92/10);
- Правилник о условима, начину и поступку управљања отпадни муљима („Службенигласник РС“, бр. 71/10);
- Правилник о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима („Службенигласник РС“, бр. 86/10);
- Правилник о буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору („Службенигласник РС“, бр. 1/13);
- Одлука о одређивању граница водних подручја („Службени гласник РС“, бр. 75/10);
- Одлика о утврђивању Пописа вода I реда („Службени гласник РС“, бр. 83/10).

10. Упитник уз захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину

Ред. бр.	Питање	да/не	Да ли ће то имати значајне последице?
1.	Да ли извођење, рад или престанак рада пројекта подразумевају активности које ће проузроковати физичке промене на локацији (топографије, коришћења земљишта, измену водних тела) ?	ДА	Експлоатација речног наноса (песка и шљунка) из корита реке Велике Мораве, узрокује физичке промене на локацији.
2.	Да ли извођење или рад пројекта подразумева коришћење природних ресурса, као што су земљиште, воде, материјали или енергија, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обезбеђују?	ДА	Природни ресурси који се експлоатишу из корита реке Велике Мораве, припадају делимично обновљивим ресурсима.
3.	Да ли пројекат подразумева коришћење, складиштење, транспорт, руковање или производњу материја или материјала који могу бити штетни по људско здравље или животну средину, или који могу изазвати забринутост због постојећих или потенцијалних ризика по људско здравље?	НЕ	Пројекат подразумева експлоатацију минералних сировина поступком багеровања, што је механичка технолошка операција.
4.	Да ли ће на пројекту током извођења, рада или по престанку рада настајати чврсти отпад?	ДА	Обављањем предметне делатности настаје чврсти отпад и извозиће се возилима ЈКП Свилајнац.
5.	Да ли ће на пројекту долазити до испуштања загађујућих материја или било каквих опасних, отровних или непријатних материја у ваздуху?	ДА	Обављањем активности експлоатације речног наноса, емитују се издувни гасови који настају сагоревањем дизел горива у дизел мотору који покреће багер.
6.	Да ли ће пројекат проузроковати буку и вибрације, испуштање светлости, топлотне енергије или електромагнетног зрачења?	ДА	Очекује се повећани ниво буке од рада дизел мотора током рада багера на ископу песка и шљунка. Повећаних вибрација, светлости, топлоте и електромагнетног зрачења, нема.

7.	Да ли пројекат доводи до ризика од контаминације земљишта или воде испуштеним загађујућим материјама на тло или у површинске или подземне воде?	НЕ	Пројекат не предвиђа било каквог испуштања загађујућих материја у површинске воде или тло, искључиво у случају акцидента-процуривања течних горива из резервоара наведене механизације.
8.	Да ли ће током извођења или рада пројекта постојати било какав ризик од удеса, који може угрозити људско здравље или животну средину?	ДА	Генерално, ризик од удеса увек постоји. Угрожавање људског здравља, загађивање земљишта и подземних вода, активностима при експлоатацији речног наноса је могуће. Али на градилишту постоји метална бурад са сорбентом који ће се при евентуалном исцуривању прикупити и предати овлашћеном оператеру за ову врсту отпада.
9.	Да ли ће Пројекат довести до социјалних промена, на пример у демографском смислу, традиционалном начину живота, запошљавању?	НЕ	
10.	Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, као што је развој који ће уследити, који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим постојећим или планираним активностима на локацији?	НЕ	
11.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, заштићених по међународним или домаћим прописима због својих еколошких, пејзажних, културних или других вредности, која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	

12.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, важних и осетљивих због еколошких разлога, на пример мочваре, водотоци или друга водна тела, планинска или шумска подручја, која могу бити загађена извођењем пројекта?	НЕ	Река Велика Морава је једино површинско водно тело у близини локације где се изводе радови, у складу са Водним условима Републичке дирекције за воде.
13.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације која користе заштићене, важне и осетљиве врсте фауне и флоре (на пример за насељавање, лежење, одрастање, одмарање, презимљавање и миграцију) а која могу бити загађене реализацијом пројекта?	НЕ	
14.	Да ли на локацији или у близини локације постоје површинске или подземне воде, које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	Река Велика Морава је једино површинско водно тело у близини локације, али предузетим мерама спречава се негативан утицај пројекта на исту.
15.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја или природни облици високе амбијенталне вредности који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	
16.	Да ли на локацији или у близини локације постоје путни правци или објекти који се користе за рекреацију, или други објекти, који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	
17.	Да ли на локацији или у близини локације постоје транспортни правци који могу бити загушени или који проузрокују проблеме по животну средину, а који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	
18.	Да ли се пројекат налази на локацији на којој ће вероватно бити видљив великом броју људи?	НЕ	

19.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја или места од историјског и културног значаја која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	
20.	Да ли се пројекат налази на локацији у претходном неразвијеном подручју које ће због тога претрпети губитак зелених површина?	НЕ	Предметна локација се налази у кориту реке Велике Мораве .
21.	Да ли се на локацији или у близини локације пројекта користи земљиште, на пример за куће, вртове, друге приватне намене, индустријске или трговачке активности, рекреацију, као јавни отворени простор, за јавне објекте, пољопривредну производњу, за шуме, туризам, рударске или друге активности које које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	Локација представља простор у кориту за велику воду у коме је према Закону о водама („Сл.гл. РС „ бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/2018) забрањена изградња објеката: кућа, индустријских или трговачких објеката, осим за рекреацију, или као јавни отворени простор
22.	Да ли за локацију или околину локације постоје планови за будуће коришћење земљишта које може бити захваћено утицајем пројекта?	НЕ	
23.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја са великом густином насељености или изграђености, која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	
24.	Да ли се на локацији или у близини локације има подручја заузетих специфичним (осетљивим) коришћењима земљишта, на пример болнице, школе, верски објекти, јавни објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	

25.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја са важним, високо квалитетним или ретким ресурсима (на пример подземне воде, површинске воде, шуме, пољопривредна, риболовна, ловна и друга подручја, заштићена природна добра, минералне сировине и др.) која могу бити који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	
26.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја која већ трпе загађења или штету на животној средини (на пример где су постојећи правни нормативи животне средине пређени), која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	
27.	Да ли је локација пројекта угрожена земљотресима, слегањем земљишта, клизиштима, ерозијом, поплавама или повратним климатским условима (на пример температурним разликама, маглom, јаким ветровима) које могу довести до проузроковања проблема у животној средини од стране пројекта?	НЕ	Радови се изводе у периоду малих вода, када не постоји опасност од поплава.

Грађевинском предузећу „ГРАДЊА РАЈА“
доо Багрдан

Јелена Стојановић
063 604763

П Р И Л О З И

1. Ситуациони план са контурама експлоатације спруда К.О. Војска, Р=1:1000, издата од стране Гео М&Б доо Туприја
2. Решење о условима заштите природе, издати од стране Завода за заштиту природе Србије под бр. 021-3278/2 од 28.09.2022. год.
3. Водни услови издати од стране ЈВП „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш, под бр. 6820/1 од 15.08.2022. год.

4
883
460

4
883
460

ГРАДЊА РАЈА ДОО
П= 0 26 13 ха

Оберава

Размера 1:1000

Израдио:
ГЕО М&Б ДОО
Б.М.И.П.С.В.И.К.

4
883
150

4
883
150

7
515

600

700

800

7
515

820

Република Србија
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
Нови Београд, Јапанска бр. 35
Тел: +381 11/2093-802; 2093-803
Факс: + 381 11/2093-867

Завод за заштиту природе Србије из Београда, ул. Јапанска бр. 35, на основу члана 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење), поступајући по захтеву од 18.09.2022. године Предузећа „ГРАДЊА РАЈА“ д.о.о. Багрдан, ул. Багрдан бб., Багрдан, за издавање услова заштите природе за Пројекат експлоатације речног наноса са спруда уз десну обалу, у кориту реке Велике Мораве, на приближној стационажи од km 116+195 до km 116+266, на делу к.п.бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, дана 28.09. . 2022. године под 03 бр. 021-3278/2 доноси

РЕШЕЊЕ

1. Подручје на којем се планира вађење речног наноса се не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни у еколошким подручјима еколошке мреже. Међутим, река Велика Морава је еколошки коридор од међународног значаја у оквиру еколошке мреже Србије. Сходно томе, издају се услови заштите природе:

Општи услови:

- 1) Планиране активности из захтева се могу реализовати на предметном подручју које се налази у К.О. Војска, општина Свилајнац, односно на површини која је одређена следећим координатама:

Тачка	Y	X
T1	7 515 695,04	4 883 392,53
T2	7 515 726,8	4 883 390,44
T3	7 515 734,16	4 883 390,36
T4	7 515 721,41	4 883 361,27
T5	7 515 723,92	4 883 346,86
T6	7 515 723,96	4 883 336,27
T7	7 515 729,09	4 883 332,45
T8	7 515 711,10	4 883 332,81
T9	7 515 679,01	4 883 336,77
T10	7 515 667,48	4 883 337,89
T11	7 515 670,35	4 883 344,03
T12	7 515 678,09	4 883 360,23
T13	7 515 691,69	4 883 387,67

- 2) Забрањено је депоновање речног наноса на простору вађења или у обалској зони;
- 3) Забрањено је крчење крајречне вегетације и дрвећа;

- 4) Забрањено је угрожавање биодиверзитета и геодиверзитета опасним и штетним материјама и средствима, отпадом и грађевинским материјалом на предметном подручју;
- 5) На микролокацији на којој се изводе радови није дозвољено вршити сервис и ремонтовање машина, средстава и опреме;
- 6) Током извођења радова, ниво буке и аеро-загађења не сме прећи дозвољене граничне вредности за радну средину (Закон о заштити од буке у животној средини „Службени гласник РС“, бр. 96/21 и Закон о заштити ваздуха, „Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21);
- 7) Комунални и сав остали отпад настао током радова, мора бити сакупљан на одговарајући начин, а потом депонован на место које одреде надлежне службе;
- 8) Није дозвољено извођење радова ноћу;
- 9) Пројектом дефинисати да је у току рада на предметној површини вађења речног наноса и околини потребно предузети све мере како би се спречило изливање горива, мазива и других штетних и опасних материја у водоток;
- 10) Предвидети да се у случају акцидентног загађења површинских вода тренутно обуставе сви радови, и да се ангажују надлежне институције и предузеће овлашћено за санирање;
- 11) У случају изливања штетних материја у водоток, потребно је извршити одговарајуће анализе воде и предузети мере санације и заштите живог света реке, а гориво, мазиво и друге штетне материје адекватно сакупљати и евакуисати до прописане локације, у складу са чланом 2. Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, бр. 92/2010 и 77/2021);
- 12) Пројектом дефинисати простор за депоновање извађеног речног наноса у коме треба да су обезбеђени услови складиштења без могућности загађења водотока, земљишта и ваздуха у окружењу;
- 13) Уколико се у току радова наиђе на геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла имати својство природне вредности, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне средине и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица, у складу са чл. 99. Закона о заштити природе;

Експлоатација:

- 14) Радови при експлоатацији морају се изводити тако да не ремете хидролошки режим, пре свега квантитативне карактеристике реке Велике Мораве, односно не изазивају негативне последице локалног карактера;
- 15) Експлоатацијом није дозвољено ићи испод талвега;
- 16) Није дозвољено отварање фреатске (слободне) издани;
- 17) Није дозвољено вршити сепарацију експлоатисаног материјала у приобаљу, изузев на месту намењеном за сепарацију;
- 18) Експлоатацијом материјала не сме се угрозити стабилност природне обале за велику воду.

Заштита еколошког коридора:

- 19) Забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- 20) Забрањено је вршење експлоатације спруда у периоду од 15. априла до 15. јуна, како је то период гнезђења већег броја врста птица;
- 21) Забрањена је промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.);

- 22) Забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност еколошког коридора;
 - 23) Предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контрола и санација свих облика загађивања као и ширења и продирања инвазивних врста
 - 24) Приликом експлоатације шљунка и песка, водити рачуна да се колико је год могуће очува постојање ниских, благо искошених приобалних површина; вађење шљунка обављати на повишеним терасама или у неактивном поплавном подручју, а избегавати вађење шљунка у активним речним коритима и плавним подручјима.
2. Након израде Пројекта вађења речног наноса са спруда Велике Мораве, на подручју одређеном координатама датим у тачки 1. подтачки 1) овог Решења, потребно је од Завода прибавити мишљење о испуњености услова из овог Решења.
 3. Ово Решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
 4. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.
 5. Врста радова обавезује носиоца Пројекта на поштовање услова заштите природе, као и свих обавеза дефинисаних Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009). С тим у вези, у случају потребе израде Студије о процени утицаја на животну средину, иста треба бити израђена у складу са условима заштите природе из овог решења.
 6. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
 7. Такса за издавање овог Решења у износу од 25.000,00 динара је одређена у складу са чланом 2. став 3. тачка 3. Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите природе („Службени гласник РС“, бр. 73/2011, 106/2013).

Образложење

Завод за заштиту природе Србије примио је дана 19.09.2022. године захтев заведен под 03 бр. 021-3278/1, Предузећа „ГРАДЊА РАЈА“ д.о.о. Багрдан, ул. Багрдан бб., Багрдан, за издавање услова заштите природе за Пројекат експлоатације речног наноса са спруда уз десну обалу, у кориту реке Велике Мораве, на приближној стационажи од km 116+195 до km 116+266, на делу к.п.бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, у оквиру површине са преломним тачкама наведеним у тачки 1. подтачка 1) овог Решења.

Уз захтев је достављена следећа документација: уговор о закупу водног земљишта бр. 6820/1 од 15.08.2022. године, координате експлоатационог поља, копија плана са листом непокретности и подаци о локацији и кратак опис циљева.

Увидом у достављени захтев и приложену документацију утврђено је да се на експлоатационом простору дефинисаном у тачки 1. подтачка 1) овог решења планира вађење речног наноса са спруда у реци Велика Морава. Површина експлоатационог поља износи око 2613 m².

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара Републике Србије и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђено је да се подручје на коме се планира вађења речног наноса, не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни у

еколошким подручјима еколошке мреже, али се налази у еколошком коридору од међународног значаја – река Велика Морава еколошке мреже Србије.

Предметна површина налази се у кориту реке Велике Мораве, дуж чије обале су регистрована национално приоритетна станишта за заштиту А1.33 Шуме лужњака (*Quercus robur*) и пољског јасена (*Fraxinus angustifolia*), које представља фрагилно станиште услед функционалне непостојаности и осетљивости на деградацију Frag(A) и фрагилно станиште услед слабе и споре обновљивости Frag(B).

Законски основ за доношење решења: Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021); Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010); Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС, бр. 96/2021“); Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС, бр. 36/09, 10/13 и 26/21); Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016); Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, бр. 92/2010 и 77/2021).

Планиране активности могу се реализовати под условима дефинисаним овим решењем.

Такса на захтев и такса на за решење, по Тар. бр. 1. и Тар. бр. 9 су наплаћене у складу са Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003-исправка, 61/2005, 101/2005-др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 93/2012, 65/2013-др.закон, 83/2015, 112/2015, 113/2017, 3/2018-исправка, 95/2018, 86/2019, 90/2019-исправка, 144/2020 и Усклађени динарски износи из Тарифе републичких административних такси – 62/2021).

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје Заводу за заштиту природе Србије уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 490,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 59013 по моделу 97.

в.д. ДИРЕКТОРА
Марина Шибалић

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- Архиви х 2

ЈАВНО ВОДОПРИВРЕДНО ПРЕДУЗЕЋЕ
"СРБИЈАВОДЕ" Београд
Водопривредни центар "Морава" Ниш
Број: 6820/1
Датум: 15.05.2022. година
Н и ш

ДП

На основу члана 106., 88а., 90, 113, 115, 117 и 118 Закона о водама ("Службени гласник РС" број 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18), и чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр.18/2016), Правилника о утврђивању Плана вађења речних наноса („Службени гласник РС“, бр. 107/2021) решавајући по захтеву за издавање водних услова без броја и датума (наш број 6820 од 01.07.2022. год.), **Грађевинског предузећа „ГРАДЊА РАЈА“ доо Багрдан**, из Багрдана (матични бр. 17505289, ПИБ 103011149), Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Морава“ из Ниша, РЈ “Велика Морава” из Ћуприје издаје издаје:

ВОДНЕ УСЛОВЕ

Инвеститору, **Грађевинском предузећу „ГРАДЊА РАЈА“ доо Багрдан**, за израду Пројекта експлоатације речног наноса са спруда уз десну обалу, у кориту реке Велике Мораве, на приближној стационажи од km 116+195 до km 116+266 по Генералном пројекту уређења Велике Мораве, од ушћа у Дунав до састава Западне и Јужне Мораве, на делу к.п.бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, у својини и закупу инвеститора. Површина будућег експлоатационог поља износи око 2.613,00 m², утврђеног теменима полигона следећих координата:

Тачка	Y	X
1	7515695.04	4883392.53
2	7515726.80	4883390.44
3	7515734.16	4883390.36
4	7515721.41	4883361.27
5	7515723.92	4883346.86
6	7515723.96	4883336.27
7	7515729.09	4883332.45
8	7515711.10	4883332.81
9	7515679.01	4883336.77
10	7515667.48	4883337.89
11	7515670.35	4883344.03
12	7515678.09	4883360.23
13	7515691.69	4883387.67

Ови водни услови престају да важе по истеку **годину дана од дана њиховог издавања**, ако у том року није поднет захтев за издавање водне сагласности на предметну документацију, у складу са чланом 116 Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016 и 95/2018).

Техничка документација за наведени објекат и радове мора да задовољи следеће водне услове:

1. Да техничка документација буде урађена у свему према постојећим важећим законским прописима и нормативима за ову врсту радова.
2. Подносилац захтева је дужан да уз захтев за издавање Водне сагласности достави доказ о извршеној промени врсте културе катастарских парцела које су предмет захтева, у

- складу са чланом 22 Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 – др. закон).
3. Експлоатација речног наноса може се вршити у обиму и начину којим ће се обезбедити очување или побољшање водног режима, стабилност обала и заштита водних грађевина.
 4. Према подацима из Мишљења РХМЗ, на меродавној хидролошкој станици Багрдан, просечан вишегодишњи проток износи $Q_{sr} = 218 \text{ m}^3/\text{s}$ и кота нуле водомера „0“ = 100.94 mm.
 5. Да се експлоатационо поље пројектује тако да се са експлоатацијом из корита не иде испод коте талвега, као ни изнад коте нивоа средње воде на предметном потезу.
 6. Да је геодетско снимање локације извршено највише шест месеци пре дана подношења захтева. Коришћена геодетска опрема мора да испуњава одређене услове тачности, који се потврђују атестом или декларацијом. Мерење позиције треба да буде са мерном несигурности од 25 cm, а мерење дубина треба да буде са мерном несигурности од 5 cm.
 7. Урадити катастарско-топографски ситуациони план у размери ($P = 1:1000$ или $1:2500$) са следећим детаљима:
 - новоснимљеним контурама леве и десне обале водотока;
 - приказ експлоатационог поља са границама поља обележеног карактеристичним тачкама и припадајућим координатама, као и приказ у односу на катастарске парцеле на којима се налази;
 - положајем приступног пута, као и манипулативним саобраћајницама на самом експлоатационом пољу;
 - приказом положаја оперативног полигона са положајем попречних профила и приказом постојећих регулационих грађевина.
 8. Подужни профил експлоатационог поља треба да обухвати део водотока 50 m узводно и 50 m низводно, (између два крајња профила) са приказом линије спруда по осовини, линије талвега и границе ископа, линије воде на дан снимања, линије средњег водостаја као и положај грађевина (уколико их има) са котама темеља ножица и котама њихових круна.
 9. Попречне профиле снимити преко целог корита са приказом нивоа радне воде, нивоа при средњем водостају и котом нивоа на најближој водомерној станици, са котама детаљних тачака по спруду, обалама и дну водотока у размери $1:100/1000$ (2500), подужни профил експлоатационог поља, са приказом линије спруда по осовини, линије талвега (највећих дубина на снимљеним попречним профилима речног корита). На свим профилима морају бити означене регулационе грађевине са неопходним котама и назначеним удаљеностима од границе ископа.
 10. Попречне профиле спрудишта урадити на растојању од 25 m, са приказом ископа и количинама материјала за сваки профил у размери $P = 1:100$ или $P = 1:200$, зависно од ширине поља.
 11. Техничко решење експлоатације речног наноса са предметног локалитета дати у складу са следећим критеријумима:
 - Да се предвиди експлоатација највише до коте талвега на предметној деоници
 - У подужном правцу вађење наноса треба планирати у смеру низводног профила ка узводном, а у попречном правцу у смеру од матице тока према обали
 12. Топографски план, односно податке геодетских снимања треба дати и у дигиталној форми, у стандардном формату.
 13. Пројектом дефинисати организацију вађења песка и шљунка са предвиђеним (планираним) фазама експлоатације са динамичким планом експлоатације по месецима као и обрачун маса које се могу багерovati са локације.
 14. Предвидети мере заштите режима вода и водограђевина за време експлоатације речног наноса, односно важења водне сагласности. Предвиђеним вађењем речног наноса не смеју се погоршавати услови санитарне заштите и негативно утицати на стање животне средине. Уколико постоји било каква употреба нафте и њених деривата, у пројекту за вађење наноса треба предвидети мере заштите да не дође до загађења водотока.

15. Пројекат за вађење речног наноса треба да садржи план за одбрану од поплава, који би требало да обухвати евакуацију радника и механизације и заштиту привремених депонија у току спровођења одбране од поплава.
16. Предвидети начин обележавања експлоатационог поља на терену као и услове несметане контроле багеровања.
17. Уз захтев за издавање водне сагласности за експлоатацију речног наноса инвеститор је дужан да достави акт надлежног органа о процени утицаја на животну средину, односно акт надлежног органа, да није потребна процена утицаја на животну средину;
18. Инвеститор је дужан уз захтев за издавање водне сагласност поднесе доказ о решеним имовинско правним односима, сагласно члану 89. тачка 5. Закона о водама. Право на вађење речног наноса стиче се добијањем водне сагласности или закључењем концесионог уговора, што подразумева и обавезу решавања имовинских питања на парцелама на којима се вади речни нанос и постављају привремени објекти потребни за извођење радова. Инвеститор је у обавези да за коришћење водног земљишта регулише имовинске односе, као и да плаћа накнаду за извађени материјал у складу Законом о водама („Службени гласник РС”, број 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18).
19. Право стечено на основу водне сагласности не може се без сагласности надлежног органа односно јавног водопривредног предузећа, који је издао водну сагласност пренети на друго лице са чл.120. Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18).
20. Да се по завршетку израде техничке документације - Пројекта, инвеститор обрати овом Јавном водопривредном предузећу са захтевом за издавање водне сагласности у складу са чл. 119 Закона о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Инвеститор **Грађевинском предузећу „ГРАДЊА РАЈА“ доо Багрдан**, из Багрдана (матични бр. 17505289, ПИБ 103011149), поднео је захтев без броја и датума (наш број 6820 од 01.07.2022. год.), за издавање водних услова за израду техничке документације за израду Пројекта експлоатације речног наноса са спруда уз десну обалу, у кориту реке Велике Мораве, на приближној стационажи од km 116+195 до km 116+266 по Генералном пројекту уређења Велике Мораве, од ушћа у Дунав до састава Западне и Јужне Мораве, на делу к.п.бр. 4268 и 4269 К.О. Војска, општина Свилајнац, у својини и закупу инвеститора. Површина будућег експлоатационог поља износи око 2.613,00 m².

Уз захтев, Инвеститор је стручној служби поднео на увид и следећу документацију:

- Извод из АПР-а од 04.02.2021. године;
- Уговор о закупу непокретности – катастарске парцеле бр. 4269 К.О. Војска, закључен дана 8. фебруара 2013. године;
- Решење о провођењу проемне у бази података катастра непокретности издато од стране РГЗ СКН Свилајнац под бр. 952-02-4-035-28837/2022 од 11.03.2022. године;
- Катастарско-топографски план у размери 1:1000 израђен од стране Друштва за геодетске услуге и остале делатности ГЕО М&Б доо Ћуприја;
- Препис извода из листа непокретности бр. 2033 и 1050 К.О. Војска, издат од стране Друштва за геодетске услуге и остале делатности ГЕО М&Б доо Ћуприја од 11.07.2022. године;
- Технички извештај снимања контуре експлоатационог поља на реци Велика Морава од стационаже км 116+195 до км 116+266 израђен од стране „ГЕО МОРАВА“ Велика Плана;
- Решење о издавању лиценце за обављање делатности вађења речног наноса из водотока Велика Морава, издата од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичке дирекције за воде, под бројем 325-00-00723/2018-07 од 30.01.2019. године.

На основу прегледа достављене документације, констатовано је следеће:

Подносилац захтева је прибавио лиценцу за обављање делатности вађења речног наноса из водотока Велика Морава, предвиђену чл. 120 Закона о водама.

Катастарске парцеле на којима се планира вађење речног наноса, увидом у Препис извода из Листа непокретности, предствљају пољопривредно земљиште, култура - њива треће класе. У складу са чланом 22 Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 – др. закон) дефинисано је да је **забрањено коришћење обрадивог пољопривредног земљишта прве, друге, треће, четврте и пете класе у непољопривредне сврхе**. Из тог разлога је дат услов под р. бр. 2, који ће подносилац захтева испунити достављањем неопходне документације приликом подношења захтева за издавање Водне сагласности на Пројекат за вађење речног наноса.

Локација спруда налази се на прелазној деоници између два израђена просека на Великој Морави током шездесетих година прошлог века, на десној обали у кориту реке Велике Мораве. Спруд се налази низводно од viseћег моста у Багрдану. Само речно корито на овом потесу је стабилно и експлоатација материјала је оправдана, како не би дошло до формирања већих спрудишта која могу да изазову шетање матице по кориту водотока и оштећење леве обале реке. На основу свега наведеног, локација која је предмет захтева, представља пожељну локацију за вађење речног наноса, с обзиром да се овим радовима утиче на очување стабилности конкавне обале и побољшава водни режим.

Деоница која је предмет захтева за вађење речног наноса нема изграђених заштитних водних објеката обухваћених Оперативном планом за одбрану од поплава.

У погледу комуникација, ова локација има повољан положај у односу на постојеће саобраћајнице. Повезана је квалитетним насутим путем у дужини од око 1.500 m са насељем Војска.

На основу Правилника о утврђивању Плана вађења речних наноса („Службени гласник РС“, бр. 107/2021), годишњи обим вађења речних наноса из реке Велике Мораве, на сектору Ћуприја - Жабарски мост износи 230.000 m³, док је експлоатација са ове локације, која је предмет експлоатације у албуму карата члан 4.наведеног Правилника, идентификована као локација „на којој је потребно вађење наноса“.

Условом бр. 17 инвеститор је обавезан да достави акт надлежног органа о процени утицаја на животну средину, односно акт надлежног органа, да није потребна процена утицаја на животну средину.

На основу члана 117 Закона о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16 и 95/18), објекат и радови су типа 24 – вађење и депоновање на водном земљишту: речних наноса, камена и другог материјала из корита водотока, спрудова речних алувиона и са обала природних водотока, природних и вештачких акумулација; тресета за хортикултуру; рекултивацију експлоатационог поља и непосредне околине, по завршеном вађењу.

Водни услови су уписани у Уписник водних услова у смислу члана 130. Закона о водама, под бројем 312.

Доставити:

- Подносиоцу захтева
- Републичкој дирекцији за воде Булевар уметности 2а, 11070 Београд
- Архиви

ЈВП „СРБИЈАВОДЕ“ БЕОГРАД
ВЈЦ „МОРАВА“ НИШ
РУКОВОДИЛАЦ

Драгана Симић дипл. правник